

سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس
ارتش جمهوری اسلامی ایران
انتشارات آتشبار

ستارگان آسمانی

شهیدان استغاثه شهیدان نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران

www.ketab.ir

نویسندگان: فهیمه کرمی، رضا جهان‌فر

سرشناسه	: گرمی، فهیمه، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدیدآورنده	: ستارگان آسمانی: شهدای استان قم - شهدای نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران / نویسندگان فهیمه گرمی و رضا جهانفر؛ ویراستاری مهدی لریان
مشخصات نشر	: تهران: سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس ارتش جمهوری اسلامی ایران، انتشارات آتشبار، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۲ ص:، ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۸۲-۴۸-۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: ایران. ارتش. نیروی زمینی -- شهیدان
موضوع	: Iran. Artesh.Niruye Zamini -- Martyrs
موضوع	: شهیدان -- ایران -- قم
موضوع	: Martyrs -- Iran -- Qom
موضوع	: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ -- شهیدان
شناسه افزوده	: Iran - Iraq War, 1980 - Martyrs
شناسه افزوده	: جهانفر، رضا، ۱۳۵۷-
شناسه افزوده	: Jahanfar, Reza
شناسه افزوده	: سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس ارتش جمهوری اسلامی ایران، انتشارات آتشبار
رده بندی کنگره	: DSR ۱۶۲۵:
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲۳:
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۶۷۱۸۵:
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیپا

ستارگان آسمانی - شهدای استان قم - شهدای نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران

نویسندگان: فهیمه گرمی، رضا جهانفر

ویراستاری: مهدی لریان

کنترل نهایی: سید بهزاد میراحمدی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۳۸۲-۴۸-۸

نوبت چاپ، سال چاپ: اول، ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۵۴۰۰۰۰ ریال

ناشر: انتشارات آتشبار وابسته به سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس

ارتش جمهوری اسلامی ایران - شماره تماس: ۸۱۹۵۴۱۱۱

سخن ناشر

«من شتادم که جوان های مآقصدی جنگ تحمیلی شت سال را باندن که چه بود. این را بارها گفته ایم؛ افراد هم گفته اند و تشریح کرده اند؛ اما یک محاه کلان به این بهشت سال، با اطلاع از جزئیاتی که وجود داشته است، خیلی برای برنامه ریزی آینده ی جوان «روزگار ما مهم است».

مقام معظم رهبری (مدظله العالی) هشتم آبان ۱۳۸۷

از همان ابتدای انقلاب زمزمه ی تجزیه میهن عزیز ما از بلندگوهای دشمنان ایران به گوش رسید. در این زمان بود که نیروهای مسلح کشور بعنوان نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران به عنوان بزرگ ترین سازمان رزمی در نیروهای مسلح ایران که وظیفه حفظ حاکمیت ارضی و حفاظت از مرزهای سرزمینی ایران را به عهده داشت به همراه مردم غیور و مسلمان در سایه رهبری توانا و مقتدر در مدت زمانی کوتاه چنان درسی به مزدوران دادند که آتش تجزیه ی سرزمین پاک ایران برای همیشه خاموش شد و توانستند که این توطئه ی استعمار جهانی را خنثی کنند. در این بین صدام در کنفرانس سران عرب در طایف عربستان در مرداد ۱۳۵۹ این چنین عنوان کرده بود: «اوضاع برای توسعه مرزهای عراق و تغییر وضعیت ژئوپلیتیکی آن کشور کاملاً مساعد است،

ارتش ایران فاقد هرگونه توانایی برای مقابله با ارتش عراق است و از این رو حمله به ایران بیش از یک تفریح نظامی برای ارتش قدر عراق نیست.»

به محض اشغال بخش‌هایی از کشور عزیزمان توسط رژیم مزدور بعثی صدام، نیروهای مسلح پای کار حاضر شدند و بلافاصله وارد عمل شدند و با وجود یک هزار و سیصد کیلومتر مرز مشترک، نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران به سرعت برای مقابله با دشمن متجاوز شتافت و با دلاورمردی و ایثارگری‌های فراوان و تقدیم بیش از چهل و هشت هزار شهید اعم از پایور و وظیفه در طول جنگ تحمیلی دین خود را به انقلاب و کشور ادا کردند. در این میان قم به عنوان پایتخت مذهبی کشورمان جایگاه ویژه‌ای دارد.

در این راستا سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس ارتش جمهوری اسلامی ایران در نظر دارد با انتشار این کتاب که به شهدای نیروی زمینی قهرمان در استان قم اختصاص دارد، فرهنگ مقاومت، ایثار، جهاد و شهادت را بیش از گذشته به ملت شریف ایران به‌ویژه نسل جدید و جوانان معرفی کند. انتشار چنین کتبی علاوه بر ثبت و ضبط گوشه‌ای از جانفشانی‌ها و حمیت جوانان سلحشور این مرزوبوم، منبعی برای پژوهشگران، دانشجویان

و علاقمندان به شمار می‌رود. امیدواریم که گامی اثرگذار در راستای نشر ارزش‌های دفاع مقدس محسوب شود و مورد پسند خوانندگان محترم قرار گیرد.

و من الله التوفیق

سازمان حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس آجا

سرتیپ دوم ستاد محمد رضا فولادی

www.ketab.ir

فهرست

- ۱۷ _____ مقدمه
- ۲۰ _____ آشنایی با شهدا
- ۲۰ _____ شهید محمد فراشاهی
- ۲۴ _____ شهید حمیدرضا ایرانی
- ۲۶ _____ شهید احمد امیری
- ۲۹ _____ شهید موسی امتی
- ۳۱ _____ شهید غلامرضا اکبری
- ۳۲ _____ شهید ابراهیم آقازاده بناکوه
- ۳۳ _____ شهید حمدالله بیادی
- ۳۵ _____ شهید عباس بهمنی
- ۳۷ _____ شهید سید علی محمد برقی
- ۴۲ _____ شهید علی ابن الدین حمیدی
- ۴۶ _____ شهید علی احمدلو
- ۴۸ _____ شهید احمد اکبری
- ۵۰ _____ شهید محمد اسماعیل احمدی
- ۵۱ _____ شهید رحمت‌الله احمدی ونارجی
- ۵۲ _____ شهید محمدرضا آخوندی‌ها
- ۵۴ _____ شهید رضا آراسته

- ۵۵ _____ شهید عباس اسحاقی
- ۵۷ _____ شهید احمد اسدی
- ۶۰ _____ شهید محمد اسحاقی
- ۶۱ _____ شهید سعید اسدی یزدی
- ۶۲ _____ شهید محمد علی افشاری
- ۶۳ _____ شهید عباس علی آقاجانی
- ۶۵ _____ شهید کاظم آقاجانی
- ۶۹ _____ شهید بهرام بابایی
- ۷۰ _____ شهید باقر بادانلو
- ۷۱ _____ شهید غلامحسین باغی
- ۷۵ _____ شهید طهماسب باقری
- ۷۶ _____ شهید محمود باقری
- ۷۷ _____ شهید عباس بزر آبادی فراهانی
- ۷۹ _____ شهید شعبان برزگر بفرویی
- ۸۱ _____ شهید سید مهدی برقی
- ۸۲ _____ شهید علی پای برسنگ
- ۸۳ _____ شهید علی محمد تاجزاده قمی
- ۸۴ _____ شهید محمد رضا تقی لو
- ۸۵ _____ شهید علیجان جابری صفدر

- ۸۷ _____ شهید مهدی جلال زاده یزدی
- ۸۸ _____ شهید حیدر جلیل پور
- ۸۹ _____ شهید محسن جلیلیان
- ۹۰ _____ شهید جواد جواهری طهرانی
- ۹۴ _____ شهید رضا جوزدانی
- ۹۸ _____ شهید شعبانعلی چهره قانی
- ۱۰۱ _____ شهید غلام علی حاجی زاده
- ۱۰۴ _____ شهید محمد حسنی
- ۱۰۹ _____ شهید علیرضا حسینعلی بیگی
- ۱۱۵ _____ شهید محمد حیدری ابیازی
- ۱۱۷ _____ شهید محمد موسی حیدری
- ۱۱۸ _____ شهید کتابعلی خان چرلی
- ۱۱۹ _____ شهید ابراهیم خانی
- ۱۲۰ _____ شهید محمد علی خوش لهجه لامع
- ۱۲۲ _____ شهید محمد خلیج امیر حسینی
- ۱۲۴ _____ شهید تقی خسرو بیگی بزجلویی
- ۱۲۷ _____ شهید محمد علی داودی زنجانی
- ۱۲۸ _____ شهید حسن دهبوری
- ۱۳۰ _____ شهید داود ده نمکی

مقدمه

جنگ ایران و عراق جنگی تحمیلی بود که از سوی کشور متخاصم و مزدور عراق بر ایران تحمیل شد. جنگی نابرابر که از یک سو ایران و از سوی دیگر به ظاهر کشور عراق ولی در باطن آمریکا و کشورهای غربی و ... بود. جنگی که اگر رشادتهای همه جانبه ملت ایران چه در جبهه و چه در پشت جبهه نبود بی شک کشور عزیزمان ایران سرنوشت بدی در انتظارش بود و دیگر چیزی به اسم ایران باقی نمی ماند و تحقیر و تجزیه و ... نصیب ملت ایران می شد. این جنگ در نوع خود خاص بود از بهر آنکه نیروهای غیرنظامی گرفته تا استفاده از سلاح های شیمیایی که مردم مظلوم ایران تاوان این پدیده زشت و مبعوض را دادند؛ و چه کودکان و مردان و زنانی که بی هیچ دفاعی در این حملات مظلومانه به شهادت رسیدند؛ اما در این بین الحق والانصاف نیروهای مسلح از هیچ کوششی در این راه دریغ نکردند و باینکه این جنگ بیش از هشت سال طول کشید، نیروهای مسلح کشور اعم از هوایی، پدافند، زمینی و دریایی و ... هریک به نوبه خود با تمام همت در این هشت سال و اندی جنگیدند؛ و همگی تنها یک هدف داشتند و آن هم بیرون راندن دشمن از کشور

و حفظ تمامیت ارضی و حفظ بقای ملی و هویت و منافع ملی کشور بود؛ و این کار جز با فداکاری و ایثار محقق نمی‌شد.

باوجود طولانی بودن این جنگ هر روز بر شوق جبهه رفتن جوانان افزوده می‌شد و شیران و یلان ایرانی همچون اجداد خود سرداران بزرگی چون گیو و رستم شجاعانه در میدان نبرد غریدند و تا پای جان ایستادگی کردند و اجازه ندادند که حتی ذره‌ای از خاک کشور عزیزمان ایران نصیب زالوصفتان و کفتاران شود و با توجه به سبقه تاریخی ملت ایران که در طول تاریخ همواره آماج حملات دشمنان قرار گرفت انتظاری جز این از ملت غیور ایران نمی‌رفت. جوانان یکی پس از دیگری به سوی میدان نبرد شتافتند و همینطور که در زندگینامه این جوانان در این کتاب خواهید خواند می‌بینیم که خیلی از این جوانان باوجود اینکه می‌دانستند دیگر برگشتی ندارند اما این مردان خدا چه در غالب نیروی هوایی، چه پدافند هوایی، چه نیروی زمینی و چه نیروی دریایی با شوق وصف‌ناپذیر راهی صحنه نبرد شدند و با دفاع جانانه باغیرت دینی و عزم ملی خود و در کمال ایثار جان خود را نثار دین و کشورشان کردند. دفاعی که از آغازین روزهای جنگ تحمیلی تا پایان هشت سال و اندی هر روز قوی‌تر از دیروز صورت گرفت. نیک می‌دانیم که شایستگی این مردان خدا فراتر از این کتاب بوده و به همین دلیل از تمامی پژوهشگران حوزه دفاع

۱۱

مقدس انتظار داریم که با راهنمایی‌های خردمندانه خود بر غنای آن
بیفزایند و ما را مرهون لطف و محبت خود قرار دهند. تا در چاپ‌های
بعدی از تجارب گهربارشان بیش‌ازپیش استفاده کنیم.

فهیمة کرمی - رضا جهان‌فر

www.ketab.ir